

บทที่ 4

สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการ ป้องกันและแก้ไขผลกระทบ สิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

บทที่ 4

สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

โครงการจัดสรรที่ดินบุศรินทร์-รามอินทรา ได้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่ระบุไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่นำเสนอและได้รับความเห็นชอบเลขที่ วว.0804/5816 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2538 และ วว.0804/5824 ลงวันที่ 17 พฤษภาคม 2538 ซึ่งการดำเนินการตามมาตรการฯของโครงการได้ปฏิบัติตาม และมีบางมาตรการที่ไม่สามารถดำเนินการได้ในระยะเวลามกราคม - มิถุนายน 2569

ทางโครงการจัดสรรที่ดินบุศรินทร์-รามอินทรากำลังดำเนินการให้แล้วเสร็จครบสมบูรณ์ ดังนี้

4.1 การปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.1.1 การจัดตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน

โครงการจัดตั้งคณะกรรมการนิติบุคคลที่มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกภายในโครงการ ตามข้อบังคับ เพื่อดำเนินการดูแลส่วนกลางภายในโครงการ จำนวน 7 คน

4.1.2 คุณภาพน้ำ

จัดจ้างบริษัทให้ตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ และบริหารจัดการน้ำเพื่อใช้อุปโภคส่วนกลางให้ได้มาตรฐาน และพอเพียง

4.1.3 การระบายน้ำ

โครงการจัดสรรฯดำเนินการลอกท่อระบายน้ำภายในโครงการเฉพาะจุดที่ตันเท่านั้น เนื่องจากงบประมาณที่จำกัด สำหรับลำรางสาธารณะที่อยู่ด้านหลัง โครงการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์กับทางสำนักงานเขตคลองสามวา อยู่ระหว่างรออนุมัติและดำเนินการ

4.1.4 การจัดการมูลฝอย

แจ้งความคืบหน้าเรื่องการเก็บขยะ: ก่อนหน้านี้โครงการได้ส่งข้อมูลสมาชิกประจำรอบเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2568 ไปยังสำนักงานเขต แต่อยู่ระหว่างการปรับปรุงข้อมูลและระบบเรียกเก็บเงิน จึงทำให้ยังคงรอการชำระค่าธรรมเนียมอยู่ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเขตคลองสามวา ยังคงเข้าปฏิบัติหน้าที่เก็บขยะมูลฝอยทุกวันจันทร์และวันพฤหัสบดีตามปกติ และสมาชิกคัดแยกขยะก่อนทิ้งตามหลัก BKK Waste Pay

4.2 มาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การเก็บตัวอย่างน้ำปฏิบัติ 4 ครั้งต่อปี นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรบุศรินทร์-รามอินทรา ได้จัดจ้างบริษัท เอชอีวี จำกัด ให้ดำเนินงานตรวจสอบคุณภาพน้ำ โดยมีกำหนดจัดเก็บตัวอย่างน้ำจำนวน 4 ครั้งต่อปี (รายไตรมาส) ซึ่งครอบคลุมจุดตรวจวัดตามที่กำหนดไว้ในรายงาน EIA จำนวน 5 จุด ได้แก่ จุดปล่อยน้ำทิ้งลงลำรางสาธารณะ (จุด A), จุดปลายน้ำในลำรางสาธารณะ (จุด B), จุดต้นน้ำคลองพระยาสุเรนทร์ (จุด C), จุดกลางน้ำคลองพระยาสุเรนทร์ (จุด D) และจุดปลายน้ำคลองพระยาสุเรนทร์ (จุด E) ทั้งนี้นิติบุคคลฯ ได้ขอเพิ่มจุดตรวจวัดน้ำเสียก่อนเข้าบ่อบำบัดอีก 1 จุด (นอกเหนือจากที่ EIA กำหนด) เพื่อใช้สำหรับเปรียบเทียบประสิทธิภาพ และคุณภาพน้ำกับจุดปล่อยน้ำทิ้ง รวมเป็นจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำทั้งสิ้น 6 จุด

สรุปรายงานประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน 2569 ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพน้ำ 2 ครั้ง ซึ่งจากการตรวจวัดคุณภาพ มีค่าดังนี้

จุดตรวจวัด	pH (1 / 2)	สารแขวนลอย: SS (1 / 2)	น้ำมันและไขมัน (1 / 2)	DO (1 / 2)	Fecal Coliform (1 / 2)
ก่อนเข้าระบบบำบัด	7.0 / 7.1	8.5 / 10.0	3.5 / 3.2	ไม่ได้ตรวจ	24,000,000/ 92,000
จุด A น้ำทิ้งลงลำราง	7.0 / 7.0	13.5 / 12.8	0.5 / 2.7	1.6 / 0.9	92,000 / 35,000
จุด B ปลายลำราง	6.8 / 7.1	17.5 / 11.5	0.3 / 0.2	1.6 / 1.6	54,000 / 24,000
จุด C ต้นน้ำคลอง	6.9 / 7.1	18.0 / 13.5	0.5 / 2.7	0.9 / 0.4	14,000 / 92,000
จุด D กลางน้ำคลอง	7.1 / 7.1	11.5 / 10.5	6.4 / 0.3	1.3 / 1.7	240,000 / 1,600
จุด E ปลายน้ำคลอง	7.0 / 7.1	10.5 / 10.5	0.1 / 0.8	1.7 / 2.0	92,000 / 54,000

หมายเหตุ: หน่วยของ SS, น้ำมันฯ และ DO คือ มิลลิกรัมต่อลิตร (mg/L) | หน่วยของ Fecal Coliform คือ MPN/100 mL

4.2.1 คุณภาพน้ำทิ้ง (จุดก่อนเข้าระบบบำบัดน้ำเสียและจุดปล่อยน้ำในลำรางสาธารณะ จุด A)

- **สรุปการปฏิบัติตามมาตรการ:** จากการตรวจวัดพบว่า คุณภาพน้ำทิ้งหลังผ่านกระบวนการบำบัดของโครงการ (จุด A) ในพารามิเตอร์ทางกายภาพและเคมี ได้แก่ ค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) สารแขวนลอย (SS) และน้ำมันและไขมัน มีค่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารประเภท ก ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2548 อย่างชัดเจน สะท้อนถึงประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสียในแง่การดักจับตะกอนและไขมัน
- **ข้อเสนอแนะ/จุดที่ต้องเฝ้าระวัง:** อย่างไรก็ตาม พบว่าค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) ยังคงต่ำกว่าเกณฑ์ และมีปริมาณแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform) ตกค้างอยู่สูง แม้จะลดลงจากจุดน้ำเสียดิบก่อนเข้าบำบัดอย่างเห็นได้ชัด นิติบุคคลฯ จึงมีแนวทางในการติดตามและปรับปรุงประสิทธิภาพการเติมอากาศในบ่อบำบัด รวมถึงตรวจสอบระบบฆ่าเชื้อโรคปลายท่อระบายน้ำอย่างเข้มงวดต่อไป

4.2.2 คุณภาพลำรางสาธารณะ (จุดปลายน้ำในลำรางสาธารณะ จุด B)

- **สรุปภาพรวมและแนวโน้ม:** คุณภาพน้ำในลำรางสาธารณะ (จุด B) ซึ่งเป็นจุดรับน้ำทิ้งจากโครงการ ตกอยู่ในภาวะเสื่อมโทรมและขาดออกซิเจนอย่างคงที่ (ค่า DO ต่ำกว่า 2.0 มก./ล.) ตลอดจนพบการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์มในระดับสูง
- **การประเมินผลกระทบ:** จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่า สภาพการขาดออกซิเจนในลำรางสาธารณะไม่ได้มีสาเหตุมาจากตะกอนหรือไขมันจากโครงการ (เนื่องจากจุด A มีค่าตะกอนต่ำมาก) แต่เป็นสภาวะน้ำนิ่ง อับอากาศ และเกิดจากการสะสมมลพิษอินทรีย์ที่มีอยู่เดิมในทางน้ำสาธารณะก่อนหน้านี้ อย่างไรก็ตามโครงการยังคงยึดมั่นในการควบคุมคุณภาพน้ำระบายทิ้งให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำเติมคุณภาพน้ำในลำรางดังกล่าว

จากการสำรวจ มีหมู่บ้านจัดสรรอื่นร่วมใช้งานลำรางสาธารณะสายนี้ เป็นเหตุผลที่เกิดภาวะน้ำเน่าเสีย และเกิดการสะสมของแบคทีเรียปนเปื้อน อีกทั้งลำรางมีลักษณะตันเขิน บางจุดของโครงการอื่นมีการถมดินลงในลำรางทำให้น้ำนิ่ง ขาดการไหลเวียนถ่ายเทอากาศตามธรรมชาติ ทั้งนี้ทางโครงการจัดสรรที่ดิน

4.2.3 คุณภาพน้ำคลองที่ไหลผ่านโครงการ (คลองพระยาสุเรนทร์ จุด C, D, E)

- สรุปภาพรวมและแนวโน้ม: ภาพรวมคุณภาพน้ำของคลองพระยาสุเรนทร์ตกอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมากและเผชิญภาวะขาดออกซิเจนในระดับวิกฤต โดยเฉพาะบริเวณจุดต้นน้ำ (จุด C) และจุดปลายน้ำ (จุด E) ซึ่งค่า DO ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่ 3 (พ.ศ. 2537) ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอย่างรุนแรง ทว่าในส่วนของกลางน้ำ (จุด D) เริ่มส่งสัญญาณฟื้นตัวที่ดีในระยะหลัง โดยมีค่าพารามิเตอร์ส่วนใหญ่รวมถึงแบคทีเรียกลับมาผ่านเกณฑ์มาตรฐาน
- การวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยภายนอก (Background Quality): จากการสำรวจสภาพแวดล้อมโดยรอบ พบว่าความเสื่อมโทรมของคลองพระยาสุเรนทร์มีปัจจัยหลักมาจากภายนอกโครงการ ได้แก่:
 1. กิจกรรมปศุสัตว์ภายในวัดพระยาสุเรนทร์: มีฟาร์มเลี้ยงแกะและโค-กระบือตั้งอยู่ใกล้คลอง ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดสำคัญของการชะล้างสารอินทรีย์และแบคทีเรียฟีคอลโคลิฟอร์มลงสู่ทางน้ำธรรมชาติ
 2. ชุมชนหนาแน่นรอบพิกัดโครงการ: มีการระบายน้ำทิ้งชุมชนที่ไม่ได้ผ่านการบำบัดอย่างถูกสุขลักษณะลงสู่คลองโดยตรง
 3. โรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่ง: ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงแหล่งน้ำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความแปรปรวนของคราบน้ำมันและสารเคมีในน้ำ (สอดคล้องกับที่พบคราบน้ำมันในจุด D ระยะแรก)

สรุปผลกระทบจากโครงการ: คุณภาพน้ำที่เสื่อมโทรมของคลองพระยาสุเรนทร์เป็นผลมาจากปัจจัยสะสมเชิงพื้นที่ข้างต้น มิได้มีนัยสำคัญที่เกิดจากกิจกรรมหรือน้ำทิ้งของหมู่บ้านจัดสรรบุศรินทร์-รามอินทรา เนื่องจากน้ำทิ้งที่โครงการระบายออกมีปริมาณสารแขวนลอยและไขมันต่ำกว่าน้ำในคลองธรรมชาติอย่างเห็นได้ชัด

1 ค่ามาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด พ.ศ. 2548 (ประเภท ก)
2 ค่ามาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) เรื่องกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (ประเภทที่ 3)
3 อ้างอิงจากการค้นหาระยะทางผ่าน Google Map